

Joël

Joël 1

1. Het woord des HEEREN, dat geschied is tot Joël, den zoon van Pethuel:
2. Hoort dit, gij oudsten! Die in Juda de regering hebt en ervarenheid van zaken en tijden; zie Exod. 3:16, en Lev. 14:15, met de aantekening. Of slechts, *gij ouden* van jaren, die meer beleefd hebt dan jongen of die van middelmatigen ouderdom zijn. en neemt ter oren, alle inwoners des lands! Is dit geschied in uw dagen, Weet gij, gedenkt u, van zulk ene plaag, als in het volgende verhaald wordt? of ook in de dagen uwer vaders? Exod. 10:4,5,6,14,15, wordt ook van een gruwelijke plaag der sprinkhanen over de Egyptenaars verhaald, maar die duurde zo lang niet, en er waren zoveel soorten niet van dat vernielend gedierte als hier in het land van Juda, het een achter het ander; hoewel de verstoktheid van het volk zo groot was, dat zij weinig gevoel daarvan hadden tot bekering; waarom God hen door dezen profeet zoekt op te wekken, gelijk het volgende uitwijst.
3. Vertelt uw kinderen daarvan, Verg. Exod. 10:2; Ps. 78:4,6. en laat het uw kinderen hun kinderen vertellen, en derzelver kinderen aan een ander geslacht. Dat is, het navolgende geslacht, of hunnen nakomelingen.
4. Wat de rups heeft overgelaten, Hebr. *het overige der rups*; en zo in het volgende. Wanneer deze verschrikkelijke en langdurige plagen van het ongedierte, vergezelschap met grote droogte, Juda zijn overkomen, is onzeker. Enigen passen het op den tijd van Elia en Elisa, of als Joram in Israël en Josafat in Juda regeerden. Zie 1 Kon. 17:1, enz., en 2 Kon. 4:38. Anderen vergelijken het met Jer.

14:1; idem Amos 1;2, en Amos 4:6,7,8,9, enz. Sommigen menen dat door deze schadelijke dieren figuurlijk verstaan worden de Assyriërs en Chaldeërs, die het land in de uiterste verwoesting zouden stellen. De profeet spreekt eensdeels in den verleden en tegenwoordigen tijd, anderdeels in den toekomenden; zie onder Joel 1:15, en Joel 2:1, enz., omdat deze plaag enige jaren geduurd heeft, onder Joel 2:25. Doch sommigen menen dat dit oordeel nog toekomstig was, en dat de profeet profetischerwijze daarvan spreekt alsof het voor ogen ware. heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten, en wat de kever heeft overgelaten, heeft de kruidworm afgegeten.

5. Waakt op, gij dronkenen! en weent, en huilt, alle gij wijnzuipers! om den nieuwen wijn, dewijl hij van uw mond Doordien alle wijnstokken van het voorzeide gedierten ten enenmale bedorven waren, gelijk volgt in Joel 1:7; verg. Amos 4:9. is afgesneden.
6. Want een volk is opgekomen Versta, de ontallijke menigte van de voorzeide gedierten, die God, om des volks zonden vertoornd zijnde, op zijn eigen heilig land zou laten komen, die oneigenlijk *een volk*, of *natie* genoemd worden; zie onder Joel 2:2, en verg. Spreuk. 30:25,26, en zie de aantekening aldaar. Van *Kanaän*, dat God *zijn land* noemt, zie Hos. 9:3, met de aantekening, alsoo ook Joel 2:18. over mijn land, machtig en zonder getal; zijn tanden zijn leeuwentanden, Dit betekent dezer dieren gretigheid, vratigheid en sterkte. Verg. Openb. 9:8,9,10. en het heeft baktanden eens ouden leeuws.
7. Het heeft Voorts *volk*; dat is, dat boos gedierte. mijn wijnstok gesteld Verg. Hos. 2:8. Aldus spreekt God om te tonen dat Hij ook zijn eigen creaturen en gaven niet verschoont om de zonden der mensen te straffen. tot een verwoesting, en mijn vijgeboom tot schuim; Dat is, hij

vergaat, verdwijnt. Of, *zwam*. Anders: *ontpelling, ontschorsing*, zodat de schorsen of schellen afgegeten zijn, waardoor de vijgeboom als naakt en bloot en bleek wordt; verg. Jes. 24:7. **het heeft hem ganselijk ontbloot en nedergeworpen, zijn ranken zijn wit geworden.** Of, *bleek*; waar integendeel de sappige ranken groen en schoon zijn.

8. **Kermt, O Jeruzalem. als een jonkvrouw, die met een zak omgord is** Zie Gen. 37:34. **vanwege den man van haar jeugd.** Dat is, haren bruidegom, of jongen man *gelijk sommigen*, die gestorven is terwijl zij met hem in ondertrouw stond, of kort daarna; dat is, rouwt, bitterlijk. Verg. Mal. 2:14,15.

9. **Spijsoffer en drankoffer** Zie Exod. 29:40, en Lev. 2:1; Num. 15:5,7,10, en Num. 28:7. De zin is: dat zulke offeranden zeer weinig gebracht werden ten huize des Heeren door gebrek van spijs en drank. Alzo ook in Joel 1:13. **is van het huis des HEEREN afgesneden; de priesters, des HEEREN dienaars, treuren.** Omdat de godsdienst verlaten werd, en zij dienvolgens gebrek aan onderhoud hadden.

10. **Het veld is verwoest, het land treurt; want het koren is verwoest, de most is verdroogd,** Dewijl de wijnstokken verdord en bedorven zijn. Anders: *beschaamd*, omdat hij zijne vrucht niet voortbrengt. Figuurlijk gesproken. **de olie is flauw.** Gelijk de bomen gezegd worden flauw, krank, ziek te zijn, als zij niet dragen.

11. **De akkerlieden zijn beschaamd,** Of, *zijt beschaamd, gij akkerlieden, huilt, gij wijngaardeniers.* **de wijngaardeniers huilen, om de tarwe en om de gerst,** Dit ziet op de akkerlieden, gelijk het volgende, van den *wijnstok* op de wijngaardeniers. **want de oogst des velds is vergaan.**

12. **De wijnstok is verdord,** Of, *beschaamd*, gelijk Joel 1:10. **de vijgeboom is flauw; de granaatappelboom, ook de palmboom en appelboom; alle bomen des velds zijn verdord; ja de**

vrolijkheid Die er placht te wezen ten tijde van een goeden oogst. Zie Ps. 4:8; Jes. 16:10; Jer. 48:33; Hos. 9:1, met de aantekening. **is verdord van de mensenkinderen.** Of, *beschaamd onder*, enz., als in het begin van dit vers. Dat is, gelijk het land gesteld is, alzo is het ook het hart der mensen, alles is droevig, droog en verward. De vrolijkheid durft *om zo te spreken* niet tevoorschijn komen, omdat het overal vol treuren is.

13. **Omgordt u,** Te weten, met zakken, tot teken van rouw, gelijk boven in Joel 1:8, en hier terstond in de volgende woorden. **en rouwklaagt, gij priesters! huilt, gij dienaars des altaars! gaat in, vernacht in zakken, gij dienaars mijns Gods! want spijsoffer en drankoffer** Gelijk boven in Joel 1:9. **is geweerd van het huis uws Gods.**

14. **Heiligt een vasten,** Dat is, voorbereidende door een heilige betrachtting van dit zwaar oordeel Gods, zo verordineert en stelt zekeren tijd aan, in welken gij samenkomende en u uitwendig en inwendig voor den Heere vernedert, uwe boetvaardigheid openlijk betuigt en hem om genade bidt. Alzo onder Joel 2:12,15. **roept een verbodsdag uit,** Zie Lev. 23:36. **verzamelt de oudsten,** Dat is, regeerders; zie in Joel 1:2. **en alle inwoners dezes lands, ten huize des HEEREN, uws Gods, en roept tot den HEERE.**

15. **Ach, die dag!** Deze en volgende woorden tot aan het einde van dit hoofdstuk, nemen sommigen als een voorschrift *het volk van God door den profeet voorgesteld* van een boetvaardige weeklacht tot God over de voorgemelde zware straf, in het einde van het voorgaande vers bijvoegende het woord *zeggende*; Anderen houden het voor woorden van den profeet zelf, die met deze zijne klacht het volk voorgaat, om hen met zijn voorbeeld op te wekken en te bewegen tot hartelijke betrachtting van dit oordeel Gods; beide in een goeden zin. **want de dag des HEEREN** Dat is, de bestemde tijd, waarin de Heere zijn volk wil straffen. Alzo in

Joel 2:1,2. Zie Ps. 37:13, en Ezech. 30:2. **is nabij**, Uit deze woorden leiden sommigen af dat de voren beschreven straf nog toekomstig of aanstaande was, verg. Joel 2:1, enz. Anderen menen dat dit ziet op een ander toekomstig oordeel, dat nog zwaarder zou vallen dan het tegenwoordige, vanwege de ongevoeligheid en onboetvaardigheid van het volk over deze verschrikkelijke plagen der ongedierten en droogte. **en zal als een verwoesting komen van den Almachtige.** Die alle macht en genoegzaamheid heeft om wel te doen of te straffen, zulks dat niemand dezen zijnen dag zal kunnen ontgaan, of weren; zie van het Hebr. woord *Schaddai*, Gen. 17:1, en verg. Jes. 13:6.

16. **Is niet de spijs voor onze ogen afgesneden? Blijdschap en verheuging van het huis onzes Gods?**

Omdat er gene dankoffers worden gebracht noch geofferd; waaruit men kan afnemen dat door *spijs*, in het voorgaande vermeld, niet alleen gemene spijs, maar ook bijzonderlijk de offeranden mogen verstaan worden. Verg. Mal. 1:7,12, en zie Lev. 3:11; Ezech. 44:7 met de aantekening.

17. **De granen zijn onder hun kluiten verrot,** Het zaad, dat gezaaid is, is bedorven in de aarde, door grote hitte, gebrek aan tijdigen regen, of ander schade. **de schathuizen zijn verwoest,** Waarin de *schatten*, dat is, landvruchten *gelijk Jer. 41:8, enz.* plegen opgedaan en bewaard te worden; de korenhuizen, schuren, enz. zijn ledig en liggen woest, wil de profeet zeggen. **de schuren zijn afgebroken, want het koren is verdord.**

18. **O, hoe zucht het vee,** Vanwege gebrek aan voeder. Figuurlijk gesproken, gelijk in Joel 1:20; *schreeuwt tot U.* **de runderkuddes zijn bedwelmd,** want zij hebben geen weide, ook zijn de schaapskuddes verwoest. De kuddes van klein vee.

19. **Tot U, o HEERE! roep ik; want een vuur** Dat is, de grote hitte en droogte, of de voorgemelde *plagen*, en het vuur van Gods

toorn; zie Job 15:30,34, met de aantekening. Alzo in het volgende. **heeft de weiden der woestijn verteerd, en een vlam heeft alle bomen des velds aangestoken.**

20. **Ook schreeuwt** Zie van het Hebr. woord Ps. 42:2, en verg. Job 39:3; Ps. 147:9; Jona 3:8 met de aantekening. **elk beest des velds tot U;** Hebr. *beesten des velds schreeuwt*; dat is, elk beest, enz. **want de waterstromen zijn uitgedroogd, Of, kolken, grachten.** en een vuur heeft de weiden der woestijn verteerd.

Joël 2

1. **Blaast de bazuin te Sion,** Om de gemeente bijeen te roepen ten huize des Heeren, tot een vasten en biddag; zie in Joel 2:15, en Lev. 23:2,24. **en roept luide op den berg** Anders: *maakt een gebroken geklank, blaast alarm*; zie Num. 10:5, als wanneer de vijand ophanden is. **Mijner heiligheid;** Dat is, mijn heiligen berg; zie Ps. 2:6. **laat alle inwoners des lands beroerd zijn,** Of, *alle inwoners des lands zullen berord zijn, of beven.* **want de dag des HEEREN komt,** Gelijk in Joel 1:15, zie aldaar. **want hij is nabij.**

2. **Een dag van duisternis en donkerheid,** Dat is, een tijd van grote droefenis, benauwdheid, ellende en jammer, die dikwijls in de Schriftuur door duisternis worden betekend; zie Gen. 15:12; hierdoor verstaat de profeet den verschrikkelijken en langdurigen honger, veroorzaakt door het ongedierte, waarvan in het voorgaande hoofdstuk en hier wederom in het volgende, gesproken wordt, om het volk door levedige voorstelling van de gruwelijkheid dezer plaag te bewegen tot betrachtning van Gods toorn en oprechte boetvaardigheid. **een dag van wolken en dikke duisterheid, als de dageraad uitgespreid over de bergen;** Deze straf zal het ganse land alzo haastelijk overkomen, gelijk het morgenrood zich uitspreidt over de hoogten der bergen; verg Hos. 10:15, met de aantekening. **een**

groot en machtig volk, Zie Joël. 1:6. Sommigen verstaan de Assyriërs, of Babyloniërs, maar het voorgaande en volgende spreekt klaarlijk van deze boze gedierten, die uit drukkelijk bij ruiters en krijgslieden worden vergeleken, in Joël. 2:4,5,7; zie wijders onders Joël. 2:20. Doch het kan wel zijn dat deze plagen voorboden en afbeeldingen geweest zijn van de verwoestingen der Assyriërs en Babyloniërs, gelijk God voort gaat te straffen als de mensen in zonden. **desgelijks van ouds niet geweest is**, Of, *in voortijden*. Van zulk een betekenis is het Hebr. woord *Olan*; zie Jer. 2:20; en verg. wijders bij Joël. 1:2 de aantekening aldaar. **en na hetzelfde** Te weten, na dat voorgeschreven volk. **niet meer zal zijn** Hebr. *nietzal toedoen*, of *voortvaren*. **tot in jaren van vele geslachten**. Hebr. *geslacht en geslacht*; dat is, in lange tijd, of *gelijk sommigen* nimmermeer.

3. **Voor hetzelfde verteert een vuur**, Zie Joël. 1:19 met de aantekening. **en achter hetzelfde brandt een vlam; het land is voor hetzelfde** Voor de aankomst, of als dit boze gedierte aankwam, zo stond het voor hetzelfde als, enz. **als een lusthof**, Hebr. *een, de hof van Eden*. Zie Gen. 2:8, met de aantekening. **maar achter hetzelfde een woeste wildernis**, Hebr. *woestijn der wildernis*; of *der woeligheid*, of *ontzetting*, *gelijk sommigen* waar men van gruwet en schrikt. Alzo in Joël. 3:19. **en ook is er geen ontkomen van hetzelfde**. Dat is, *niets*, of *gelijk anderen niemand* zal dit voorschreven volk, dat is, dit ongedierte, dezen vijand, ontkomen.
4. **De gedaante deszelven is** Of, het *aanzien*; dat is, zij zien er uit, lopen en rennen of het paarden en ruiters waren. Het schijnt dat zij van een buitengewone schrikkelijke grootte geweest zijn. **als de gedaante van paarden, en als ruiters zo zullen zij lopen**.
5. **Zij zullen daarhenen springen als een gedruis van wagenen**, Dat is, met zulk gedruis, alsof men een hoop, wagens hoorde

op de bergen, waar zij zulk een bulderen en rammelen maken, dat men het verre van daar kan horen. **op de hoogten der bergen**; Hebr. *hoofden* als het gedruis ener vuurvlam, die stoppelen verteert; Dat een groot geruis en gekraak veroorzaakt. **als een machtig volk, dat in slagorde gesteld is**. Zie Joël. 2:7,8.

6. **Van deszelfs aangezicht zullen de volken in pijn zijn**; Uit ontzetting en verslagenheid over deze ongewone schrikkelijke plaag en vrees van hongersnood. **alle aangezichten zullen betrekken als een pot**. Hebr. *vergaderen*, of *hebben vergaderd*; te weten, de verf van een pot, die te vuur gaat en door vlam en rook misverwig is. Anders: *hebben de schoonheid ingetrokken*, *samengetrokken*, gelijk de vrees en bangheid der mensen de sierlijke kleur uit het aangezicht doet vergaan, zodat zij bleek, paars, enz., er uitzien.
7. **Als helden zullen zij lopen, als krijgslieden zullen zij de muren beklimmen**; Hebr. *muur*, gelijk in Joël. 2:9. **en zij zullen daarhenen trekken, een iegelijk in zijn wegen**, Als soldaten, oprukkende onder het beleid van hun overste. **en zullen hun paden niet verdraaien**. Of, *hunne tochten niet verachten*; gelijk soldaten wel doen, die uit hun gelid of de tochtorde afwijken, of in verwarring geraken.
8. **Ook zullen zij de een den ander niet dringen**; Hebr. *de man*, of *een ieder zijnen broeder*. zij zullen daarhenen trekken elk in zijn baan; Hebr. *de man*. **en al vielen zij op een geweer**, Of, *een lang, bloot zwaard*; zie 2 Kron. 23:10, en Neh. 4:17. De zin is: dat zij met geen tegenweer, al ware het nog zo scherp, zullen kunnen worden afgekeerd, zij zouden *om zo te spreken* door blote zwaarden onbeschadigd doordringen. **zij zouden niet verwond worden**.
9. **Zij zullen in de stad omlopen**, Of, *huppelen*, *springen*. zij zullen lopen op de muren, zij zullen klimmen in de

huizen; zij zullen door de vensteren inkomen als een dief.

10. De aarde is beroerd Dit zijn figuurlijke manieren van spreken, betekenende algemene en verschrikkelijke verwoestingen en zware oordelen Gods, voor welke zich hemel en aarde *om zo te spreken* ontzetten; zie Jes. 13:10; Ezech. 32:7, en Joël. 3:15. **voor deszelfs aangezicht,** Dat is, vanwege de aankomst en tegenwoordigheid van het voorschreven heir. **de hemel beeft; de zon en maan worden zwart,** Dat is, verdonkerd, gevende geen licht. **en de sterren trekken haar glans in.** Hebr. eigenlijk, *hebben verzameld*; dat is, ingetrokken, verhouden, zodat zij geen schijnsel geven. Alzo in Joël. 3:15.

11. En de HEERE verheft Zijn stem voor Zijn heir henen; Gebiedende en moed gevende aan dit zijn leger *gelijk onder Joël. 2:25* als krijgsoverste, of *dondert* voor dit zijn heirleger henen; zie Ps. 29. **want Zijn leger is zeer groot, want Hij is machtig,** De Heere. Anders: *het*, te weten, heirleger. **doende Zijn woord;** Dat is, uitvoerende wat Hij gesproken en voorzegd heeft; of, *het voorzegde leger des Heeren is machtig, verrichtende zijn des Heeren bevel.* **want de dag des HEEREN is groot** Gelijk in Joël. 1:15. **en zeer vreselijk, en wie zal hem verdragen?**

12. Nu dan ook, spreekt de HEERE, bekeert u tot Mij met uw ganse hart, Hebr. *tot mij toe*; gelijk enigen dit nemen. Alzo wordt het Hebr. woord in deze zaak ook gebruikt; Deut. 4:30; Klaagl. 3:40; Hos. 14:2; Amos 4:6,8,9,11, betekenende *gelijk sommigen verstaan* dat God niet tevreden is met een schijn, of vliegende gedachte en een los opzet, of half hart, maar dat Hij wil hebben een oprechte afkering van het kwade en bekering tot Hem en het goede, geenzins tot afgoden of andere ijdelheden. En alzo zouden de volgende woorden, idem het *scheuren der harten*, en *met uw ganse hart*, dienen tot verklaring van den nadruk van dit woord; verg. Hos. 6:4, en hos. 7:16 met de aantekening. Doch anderen nemen het

slechts voor een woord *tot*. en dat met vasten en met geweent, en met rouwklage. Alzo wordt de Hebr. letter *Vau* ook elders gebruikt, voor *en dat*, of *zelfs*. Zie Jer. 17:10, en onder Joël. 2:32.

13. En scheurt uw hart Verg. Ps. 34:19, en Ps. 51:19. **en niet uw klederen,** Dat is, niet alleen, zonder de harten te scheuren, niet zozeer, niet voornamelijk; zie Hos. 6:6. **en bekeert u tot den HEERE, uw God; want Hij is genadig en barmhartig, lankmoedig** Zie Lev. 14:18. **en groot van goedertierenheid, Of, veelvoudig, overvloedig.** **en berouw hebbende over het kwade.** Versta, het kwaad der straf, dat God afwendt, matigt, enz., wanneer Hij menselijk gezegd wordt berouw te hebben, zie Gen. 6:6, alzo in het volgende vers.

14. Wie weet, Hiermede trekt de profeet geenzins in twijfel of God de oprecht boetvaardige zondaars in genade wil ontvangen, de zonden vergeven en de zaligheid schenken, *dat de Schriftuur overal buiten twijfel stelt* maar Hij geeft met deze manier van spreken te kennen dat Hij de hoop heeft en wenst dat zij zich mogen bekeren, en dat God alsdan deze zware tijdelijke plaag zal afwenden, verachten, matigen, enz., gelijk het volgende uitwijst; waarin God met de zijnen handelt naar Zijn Vaderlijk welbehagen, zoals Hij verstaat te dienen tot zijne eer en de zaligheid der boetvaardigen. Ook gaat de profeet met deze grove zondaars bij trappen, eerst hun *hoop* gevende van vermindering der straffen, daarna op het voltrekken van de daad der boetvaardigheid, hen daarvan *verzekerende*, zie Joël. 2:18,19, enz., welke voorzienigheid Gods dienstknechten in zulk een geval navolgen. Verg. Joz. 14:12; Esther 4:14; Klaagl. 3:29; Amos 5:15; Jona 3:9; Zef. 2:3. **Hij mocht Zich wenden en berouw hebben; en Hij mocht een zegen** Van gewas en landvruchten, dat niet alles bedorven worde. Alzo worden tijdelijke gaven *een zegen* des Heeren genoemd, Gen. 39:5; Lev. 25:21; Jes. 65:8; Hagg. 2:20; zie ook Gen. 12:2, en Gen. 33:11; 2 Kon. 18:31. **achter Zich overlaten** Als hij door het

land met zijn oordeel zal doortrekken; verg. Exod. 12:12; Amos 5:17; idem Ps. 65:12, met de aantekening. Anders: *achter hetzelce*, te weten, heirleger, of tevoren beschreven volk, dat ongedierte, dat door het land doortrekken zal, zulks dat er nog wat overblijve, waarvan men spijsoffer enz. kan offeren. **tot spijsoffer en drankoffer** Zie Joël. 1:9. voor den HEERE, uw God.

15. Blaast de bazuin te Sion, Zie Joël. 2:1. heiligt een vasten, Zie Joël. 1:14. roept een verbodsdag uit. Gelijk in Joël. 1:14.

16. Verzamelt het volk, heiligt de gemeente, Zie Exod. 19:10. vergadert de oudsten, Die met hun goed voorbeeld den jongen behoren voor te gaan, en anders doende en gedaan hebbende, de oorzaak worden van een algemeen verderf. **verzamelt de kinderkens**, Zie Ps. 8:3. Dit diende om de ouders door het aanschouwen van hun jonge kinderen *die ook leden der gemeente en Gods bondgenoten waren* te krachtiger van hunne schuld te overtuigen en tot deernis en boetvaardigheid bewegen, dewijl de onmondige kindertjes, in deze algemene landplaag, door der ouders zware zonden veroorzaakt, mede moesten lijden, zelfs ook de beesten, zie Joel 1:18; idem, om God den algemenen nood en ellende der jongen en ouden, alle leden van zijn volk, met boetvaardige bewegingen als voor zijne ogen in zijn huis, te tomen; verg. 2 Kron. 20:13, en Jona 3:7; alwaar ook de beesten in dezen tot dergelijk einde betrokken worden. **en die de borsten zuigen; de bruidegom** Stelt alle ook anderzins geoorloofde, vreugde en vermaak ter zijde, en begeeft u tot vasten en bidden. Verg. 1 Cor. 7:5. **ga uit zijn binnenkamer, en de bruid uit haar slaapkamer.** Of, *bruidkamer, verdek, vertrek.*

17. Laat de priesters, des HEEREN dienaars, wenen tussen het voorhuis en het altaar, Zie 1 Kon. 6:3; Joh. 10:23; Hand. 3:11 en Hand. 5:12. **en laat hen zeggen: Spaar Uw volk, o HEERE! en geef Uw erfenis** Of, *stel uwe erfenis niet*

tot, enz. alzo in Joel 2:19. **niet over tot een smaadheid, dat de heidenen over hen zouden heersen;** Gelijk ene stad haast gewonnen wordt, die met geen lijftocht is voorzien, alzo konden de omliggende heidenen het Joodse volk lichtelijk overmeesteren, wanneer zij in zulk een langdurigen hongersnood en gebrek aan alles zouden blijven en vergaan. Anders: *dat de heidenen spreekwoorden van hen zouden gebruiken;* omdat het Hebr. woord ook alzo elders gebruikt wordt; zie Ezech. 17:2, en Ezech. 18:2, enz.; omdat de spreekwoorden en spreuken in de redenen uitsteken, en als heerschappij hebben; zie 1 Kon. 4:32. **waarom zouden zij onder de volken zeggen: Waar is hunlieder God?**

18. Zo zal de HEERE Anders, *en de Heere ijverde*, enz. en *verschoonde*, enz., en *antwoordde*, enz., of *heeft geijverd*, en zo voorts; dat is, Hij heeft alrede verhoord en mij belast zijn boetvaardig volk aan te zeggen hetgeen volgt; of profetischerwijze, *Hij heeft*, enz., dat is, Hij zal alsdan gewisselijk, enz. **ijveren** In medelijden, liefde en weldadigheid aan zijn boetvaardig volk, en wraak over de goddeloze vijanden, om de eer van zijn heiligen naam, die bij de vijanden vanwege deze plaag *van zijn land en van zijn volk*, gelasterd is; gelijk Hij tevoren ijverde over zijne eer, straffende de zonden *van zijn volk*; zie Deut. 4:24, en Ezech. 39:25, enz. **over Zijn land**, Gelijk in Joel 1:6, zie aldaar. **en Hij zal Zijn volk verschonen.**

19. En de HEERE zal antwoorden en tot Zijn volk zeggen: Ziet, Ik zend ulieden Dat is, zal haast geven, beschikken, maken dat gij het hebben zult. **het koren, en den most, en de olie, dat gij daarvan verzadigd zult worden;** Dat is, van elk genoeg zult hebben, tot uw levensonderhoud en verkwikking, of vrolijk gebruik. **en Ik zal u niet meer overgeven** Versta onder voorwaarde van gehoorzaamheid. Of, *wijders, voortaan niet stellen*, enz. Dat is, Ik zal niet voortvaren aldus te plagen. Verg. dit antwoord van God met het gebed in Joel 2:17. **tot een**

smaadheid onder de heidenen.

Waarvan Joel 2:17. Verg. Ezech. 36:29,30.

20. En Ik zal dien Te weten, dat voorzegde heir van sprinkhanen, enz., die van het noorden in Juda gekomen waren, en voorts wel mogen gehouden worden voor afbeeldingen en voorboden der Assyriërs en Babyloniërs, die van het noorden ook zouden komen, en hier van sommigen door *die van het noorden* verstaan worden, gelijk in Joel 1:4 is aangetekend. **van het noorden verre van ulieden doen vertrekken, en hem wegdrijven in een dor en woest land,** Hebr. *een land der dorheid en woestheid*. Zie Deut. 1:19, en Deut. 8:15. **zijn aangezicht** Dat is, het ene of voorste deel van dit ongedierte, de voortocht. **naar de Oostzee,** De Dode zee, in het zuidoosten van Kanaän. De plaats waar Sodom en Gomorra, enz., vergaan zijn; of de zee *Cinnereth*, of *Genesareth*, in het noordoosten. Verg. de profetie van Gog, Ezech. 39:11. **en zijn einde** Dat is, achterste deel, achtertocht. **naar de achterste zee;** Dat is, in de Middellandse zee. Zie Deut. 11:24, en Zach. 14:8. **en zijn stank zal opgaan,** Versta, den vuilen stank van dit heirleger der sprinkhanen, enz., wanneer zij van God weder zullen vernield worden, en alsdan vergaan en vervuilen, als een stinkend aas. Verg. Jes. 34:3. **en zijn vuiligheid zal opgaan; Of, zware, vuile sterke reuk. want hij heeft grote dingen gedaan.** Te weten, die van het noorden, dat voorzegde heir, Hebr. *hij heeft groot gemaakt, of zich groot gemaakt, of hij heeft het groot gemaakt met, of in doen, of handelen;* dat is, hij zal stoutelijk gehandeld, Juda als bespot en grote ellende veroorzaakt hebben, waartegen in het volgende gesteld wordt, dat God ook integendeel *recht grote dingen zal doen;* vernielende dit groot en machtig heir, dat Hij zelf tevoren in zijnen toorn over Juda gezonden had. Men kan hiermede enigzins vergelijken Ps. 35:26,27; alwaar ook tegen elkander gesteld worden, dat de vijanden zich tegen David groot maakten, en de vromen daartegen zeggen: *De Heere zij groot*

gemaakt, of worde groot, zij groot; dat is, als groot geroemd. Zie aldaar. Sommigen duiden dit, zowel als het volgende in Joel 2:21, ook op den Heere.

- 21. Vrees niet, o land!** Gij inwoners van het land Juda; of, het is ene aanspraak aan het land, gelijk in het volgende aan de *beesten*, gelijk elders dikwijls. Verg. Deut. 32:1, en Joel 1:10; Ezech. 21:16, met de aantekening. **verheug u, en wees blijde; want de HEERE heeft grote dingen gedaan.** Dat is, zal waarlijk grote dingen doen, die eensdeels in het voorgaande, doch meest in het volgende verhaald zijn. Hebr. gelijk in het voorgaande Joel 2:20. Verg. Jes. 28:29.
- 22. Vreest niet, gij beesten des velds!** Verg. Joel 1:18,19,20. Dit is als een antwoord op het schreeuwen der beesten tot God. **want de weiden der woestijn zullen weder** Hebr. eigenlijk, *hebben voortgebracht;* en zo in het volgende, dat is, zullen zo zekerlijk voortbrengen, alsof het voor ogen ware. **jong gras voortbrengen; want het geboomte zal zijn vrucht dragen, de wijnstok en vijgeboom** Verg. Joel 1:7,11,12, en Lev. 26:4,20. **zullen hun vermogen geven.**
- 23. En gij, kinderen van Sion!** **verheugt u en zijt blijde in den HEERE, uw God; want Hij zal u geven** Hebr. *heeft u gegeven dien leraar ter gerechtigheid, of der gerechtigheid; of dien leraar te weten, den leraar der gerechtigheid;* dat is, Hij zal u zekerlijk geven den beloofden *Messias, Jezus Christus* den oppersten profeet en herder der zielen, die uitwendig zal leren door het Woord van het Evangelie, en inwendig door zijne Geest, krachtiglijk werkende het *rechtvaardigmakende* geloof in Hem, die alleen *onze gerechtigheid* is voor God, Jer. 23:6. Aldus stelt God de belofte van den *Messias* vooraan, als zijnde het fundament van Zions vreugde en van alle verbondszegeningen die in het volgende verhaald worden. Doch alzo het Hebr. woord, *tweemalen in dit vers gebruikt* niet allen een *leraar* betekent, maar ook den *vroegen regen, omdat Gods heilzame weldaden en zijne*

lering, en de regen in lieflijkheid en nuttigheid elkander zeer gelijk zijn; zie Deut. 32:2; Hos. 6:3, en Hos. 10:12, met de aantekening gelijk hier terstond in ditzelfde vers; zo nemen sommigen dit woord hier in enerlei betekenis, aldus: *Hij zal ulieden geven den vroegen regen; ja Hij zal u doen nederdalen den vroegen regen, en spaden regen recht, of juist te pas, of mildelijk.* Verstaande dat de geestelijke beloften eerst beginnen in Joel 2:28. Verg. met deze plaats Ps. 85:11,12,13,14; Jes. 30:19,20,21,23, en Jes. 45:8; Ezech. 34:24,25,26, enz., en Ezech. 36:24,25, enz., alwaar geestelijke beloften onder de lichamelijke worden vermengd; gelijk zij elders dikwijls door de lichamelijke worden afgebeeld en daarbij vergeleken, zie Ps. 22:27,30, en Ps. 36:9; Hos. 2:21, enz., en Hos. 6:3; Amos 9:13; idem onder Joël. 3:18 met de aantekening, waarop de aandachtige lezer in het volgende kan letten. Ook wordt wel somtijds een woord, in een vers in tweeërlei betekenis genoemn, gelijk Richt. 10:4. *Aijarim, voor ezelsveulens* en voor *steden*. Ps. 74:19, *shaijah, voor een wilden hoop, of wild gedierte*, dat is de vijanden, en voor een *hoop* ellendige en vromen lieden; dat is, Gods kerk, Pred. 7:6. *Sir, voor een doorn* en een *pot*, Ezech. 21:22. *Carim, naar velen gevoelen voor hopliden, en voor stormrammen*, idem, aardiglijk, *dood*, in verscheidene betekenis, Matth. 8:22, enz. Voorts staat het woord *Moreh* in het tweed lid van dit vers wat anders, en met bijvoeging van *geschem, dat regen, plasregen, stortregen betekent* daar het in het eerste lid alleen staat. Dit kan den Heiligen Geest alzo liefd hebben, om de betekenis van het eerste *Moreh* te onderscheiden van het tweede. # Isa 30.19,20,21,23 45.8 Eze 34.24,25,26 36.24,25 Ps 22.26,29 # Ps 36.8 Ho 2.22 6.3 Am 9.13 Joe 3.18 Jud 10.4 Ps 74.19 Ec 7.6 # Eze 21.22 Mt 8.22 dien Leraar ter gerechtigheid; en Hij zal u den regen doen nederdalen, den vroegen regen en den spaden regen in de eerste maand. Namelijk *Nisan, of Abib*, verstaande dit van den spaden regen, dien God vóór den oogst gaf; zie Exod. 34:18. Of, gelijk sommigen in het eerste met den

eersten; dat is, vroeg, tijdelijk, terrechter of bekwamer tijd, met den eersten, als het tijd zal zijn.

24. En de dorsvloeren zullen vol koren zijn, en de perskuipen van most en olie overlopen.

25. Alzo zal Ik ulieden de jaren Dat is, de vrucht der jaren, gelijk het volgende uitwijst. Hier blijkt klaarlijk dat deze verschrikkelijke plaag enige jaren geduurd heeft. *vergelden*, Gevende u zulk een overvloed van landvruchten in den volgenden tijd, dat de geleden schade vervuld of vergoed zal zijn. *die de sprinkhaan, de kever, en de kruidworm, en de rups heeft afgegeten*; Mijn groot heir, Gelijk in Joel 2:11. dat Ik onder u gezonden heb.

26. En gij zult overvloediglijk Hebr. *eten etende en verzadigd wordende.* en tot verzadiging eten, en prijzen den Naam des HEEREN, uw Gods, Die Of, omdat Hij, dat Hij, enz. *wonderlijk* Hebr. *met, of bij u gedaan, of gehandeld heeft wonderlijk doende, of handelende.* bij u gehandeld heeft; en Mijn volk zal niet beschaamd worden Hebr. *zullen*, enz.; alzo in het volgende vers, dat is, Ik zal hen verlossen van deze beschaamdheid, die zij bij de omliggende heidenen, om deze mijne plaag, geleden zullen hebben, en voorts in het algemeen *volgens mijne verbondsbeloften in den Messias* bezorgen dat mijne kerk nimmermeer in haar boetvaardige gebeden en vertrouwen op mij zal bedrogen worden. Verg. Jes. 29:22, enz. tot in eeuwigheid.

27. En gij zult weten, Of, *bekennen*; dat is ervaren, ondervinden, door de tegenwoordigheid van den *Messias* onder u, en de zegeningen die gij in Hem genoten hebt en genieten zult; verg. Zef. 3:14,15,16,17; Joh. 1:14; op wiens komst en tegenwoordigheid de uitzending van den Heilige Geest zal volgen, waarvan in Joel 2:28. dat Ik in het midden van Israel ben, en dat Ik de HEERE, uw God, ben, Zie Gen. 17:7. en

niemand meer; en Mijn volk zal niet beschaamd worden in eeuwigheid.

28. En daarna zal het geschieden, In de laatste dagen, na de komst en verschijning van den *Messias* in het vlees; zie Hand. 2:17. **dat Ik Mijn Geest** Dat is, de gaven van mijn Heiligen Geest; verg. Ps. 68:19; Ef. 4:8. **zal uitgieten** Met veel groter overvloed en meerdere verscheidenheid van gaven dan vóór de komst van den Heere *Christus* en zijne hemelvaart geschied was. Zie Joh. 7:39; Hand. 2:33. **over alle vlees**, Dat is, allerlei vlees, mensen van allerlei stand of rang, gelijk in het volgende verklaard wordt, idem van allerlei natiën. Verg. Ps. 65:3, met de aantekening aldaar. **en uw zonen en uw dochteren zullen profeteren**; Dat is, zij zullen de verborgenheden van het heilige *Evangelie* door de werking en openbaring van den Heiligen Geest verstaan en verklaren. Zie Hos. 12:11 met de aantekening. Deze manieren van spreken zijn genomen van den staat van het Oude Testament, alwaar God zich aan de profeten openbaarde door dromen en gezichten; zie Num. 12:6. **uw ouden zullen dromen dromen, uw jongelingen zullen gezichten zien**;
29. Ja, ook over de dienstknechten, en over de dienstmaagden, zal Ik in die dagen Mijn Geest uitgieten.
30. En Ik zal wondertekenen geven De manieren van spreken, die in deze twee verzen gebruikt worden, betekenen de vreemde, verschrikkelijke algemene beroerten, ellenden, verwoestingen en benauwdheden, die de wereld zullen overkomen tot op de toekomst van den Heere *Christus* om te oordelen de levenden en de doden. Verg. Joel 2:10, en Joel 3:15; Matth. 24:29; Mark. 13:24,25; Luk. 21:25,26, en Openb. 6: tot Openb. 20: toe. **in den hemel en op de aarde: Of, aan. bloed, en vuur, en rookpilaren.**
31. De zon zal veranderd worden in duisternis, en de maan in bloed, eer dat die grote en vreselijke dag des HEEREN komt.

32. En het zal Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **geschieden**, Onder al Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. de voorzegde beroerten. **al** Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **wie den Naam des HEEREN zal** Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **aanroepen, zal** Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **behouden worden**; Of, *uitgered, bevrijd*, en vervolgens behouden worden, van zonde, duivel en dood; en, ofschoon hij in lichamelijke ellenden mocht worden betrokken, of om *Christus'* naam lijden en sterven, zal hij toch hier een genadigen God in den *Messias* en een bestendigen troost in leven en sterven, en hierna de eeuwige zaligheid hebben. **want op den berg Sions** Dat is, daar zal behoudenis en zaligheid zijn alleen in de ware kerk, die te dien tijde binnen Jeruzalem op den berg Zion tot den godsdienst placht te vergaderen. Zie Ps. 2:6. **en te Jeruzal** Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **em zal** Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **ontkoming zijn, gelijk al** Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **s de HEERE gezegd heeft**; Tot of door mij en andere zijne profeten; *alzo in Joel 3:8*, en dienvolgens zal het zekerlijk alzo geschieden, ofschoon het ten aanzien van des mensen verdiensten en krachten gans onmogelijk is. **en dat**, Of, *te weten*,. Zie van zulk een gebruik der Hebr. letter *Vau*, Jer. 17:10; idem Richt. 7:24; 1 Sam. 17:40, en 1 Sam. 28:3, en Joel 2:12. **bij de overgeblevenen**, De voorzegde behoudenis en ontkoming zal zijn bij degenen, die God naar de verkiezing der genade in de algemene verderving, afval en verstoktheid der wereld, voor zich zal bewaren en doen overblijven; verg. Jes. 10:22; Rom. 9:27, en Rom. 11:4,5,7, enz. Anders: *mitsgaders de overgeblevenen*; verstaande hier, de gelovige heidenen, en in het voorgaande de gelovige Joden. **die de HEERE zal** Hetzij Joden of heidenen; Rom. 10:12,13. **roepen**. Dat is, naar zijn vrij, genadig welbehagen door zijn Woord en Geest krachtig zal trekken en brengen tot de zalige gemeenschap van den Heere *Christus* en van zijne kerk, beide uit

Joden en heidenen; zie Joh. 6:44,65, en Joh. 10:16; Hand. 2:39; Rom. 8:30, en Rom. 9:23,24, enz.

Joël 3

- 1. Want ziet,** Hieruit is af te nemen dat deze profetie ook behoort tot den staat van het Nieuwe Testament, waarvan in het einde van het voorgaande hoofdstuk gesproken is, beide *naar der profeten wijze* met manieren van spreken, die genomen zijn van den staat van het Oude Testament, gelijk te zien is in Joel 2:28,32, en hier in dit vers en de volgende. **in die dagen en te dier tijd, als Ik de gevangenis van Juda en Jeruzalem zal wenden;** Dat is, *Messias* Gods kerk Zie onder Joel 3:9,10,11,12, Joden Babel, Gods
- 2. Dan zal Ik alle heidenen vergaderen,** Dat is, Joden Joden *Christus* Nieuwe Testament Ps. 2:1; Hand. 4:25,26,27, en Hand. 6:12,13, enz. en zal hen afvoeren in het dal van Josafat; Dat is, *aardse dal*, God *Christus* Vaders, Joel 3:11. Doch 2 Kron. 20: alwaar God *Josafat, dal Beracha, lofs*, God Zie 2 Kron. 20:12,16,22,26, met de aantekening. *Alzo wil de Heere zeggen* zal Ik De Hebr. naam *Jehosafat* betekent *des HEEREN oordeel*;; of *gericht*, of *de HEERE oordeelt*; en schijnt *Ik zal aldaar met hen rechten*; waarin sommigen het woord *Josafat dal van het oordeel des Heeren*. Anderen Jeruzalem Olijfberg, Zaligmaker *Josafats*; Zie Zach. 14:4,5. en Ik zal met hen aldaar richten, vanwege Mijn volk en Mijn erfdeel Zie Deut. 32:9. Israel, dat zij onder de heidenen hebben verstrooid, en Mijn land Zie Joel 1:6. gedeeld; Te weten, onder elkander, als een roof; Dan. 11:39.
- 3. En hebben het lot over Mijn volk geworpen** De overheerden en gevangenen van mijn volk door het lot elkander toegedeeld, en tot voldoening van hun goddeloze wellusten, zo onwaardig en snodelijk geacht en behandeld, gelijk volgt. en een knechtje gegeven om een hoer, Sommigen menen dat het Hebr. woord hier betekent *spijs*. en een meisje

verkocht om wijn, dat zij mochten drinken.

- 4. En ook, wat hebt gij met Mij te doen,** Dat gij mijn volk, heiligdom en land zo vijandelijk hebt behandeld? Hebben Ik of zij u iets misdaan, dat gij zoudt mogen voorgeven zulks te willen wreken? In jet minste niet, wil God zeggen, het is louter goddeloze haat en vijandschap, die gij hebt en voert tegen mij, wien het kwaad raakt en aangaat; dat men mijne kerk aandoet. Anders: *wat zijt gij bij mij?* of *wat wilt gij tegen mij?* dat is, wat zoudt gij dan ook bij mij gelden, dewijl gij mijn volk zo snood en schandelijk behandelt? of, wat zoudt gij toch tegen mij vermogen? Hebr. *wat gij lieden mij, of met, bij, tegen mij?* **gij Tyrus en Sidon,** Verg. Amos 1:7,8,9. De Tyriërs, Sidoniërs en Filistijnen waren het naast gelegen aan het Joodse land, langs de kusten van de Middellandse zee, en zeer bittere vijanden van Gods volk. Doch onder dezen moet men alle vijanden der kerk verstaan, gelijk ook de straf, die hun voorzeggd wordt, den vijanden in het algemeen is rakende; alzo worden door *Moab* alle andere vijanden der kerk verstaan, Jes. 25:10, en in Joel 3:19, door *Egypte en Edom*, en door Edom alleen. Zie Obadja enz. **en alle grenzen van Palestina! Zoudt gij Mij een vergelding wedergeven? Maar zo gij Mij wilt vergelden, lichtelijk, haastelijk, zal Ik uw vergelding op uw hoofd wederbrengen.**
- 5. Omdat gij Mijn zilver en Mijn goud hebt weggenomen,** Van mijnen tempel, of ook *gelijk sommigen* van mijn volk en van mijn land, gelijk God gewoon is te spreken. **en hebt Mijn beste kleinodien** De vaten van mijnen tempel of kleinodiën van mijn volk. Dit alles wordt gesproken naar den stijl van het Oude Testament, waardoor afgebeeld wordt allerlei smaad en overlast, die de vijanden Gods kerk, om zijn reinen godsdienst, zouden aandoen; zie Joel 3:1. **in uw tempels gebracht.** Der afgoden, om die met mijn goed te vereren, en mij alzo te beschimpen.

6. En gij hebt de kinderen van Juda en de kinderen van Jeruzalem verkocht aan de kinderen der Grieken, *Hebr. Jevanim, van Javan. zie Gen. 10:2. opdat gij hen verre van hun landpale, mocht brengen.*
7. Ziet, Ik zal ze opwekken uit de plaats, *Gelijk Ik mijn volk uit Babel en andere plaatsen, waar zij verstrooid zullen zijn, zal verlossen, also zal Ik met mijne kerk in het algemeen alsdan handelen, en hare vijanden straffen. waarhenen gij ze hebt verkocht; en Ik zal uw vergelding wederbrengen op uw hoofd.*
8. En Ik zal uw zonen en uw dochteren verkopen *Ik zal beschikken dat hun dit alles overkome, om mijns volks wil, alsof zij het zelf deden; en voorts in het algemeen mijner kerk hare vijanden overgeven, dat zij hen richtte en oordele. Zie Joel 3:11, en Ps. 50:6. in de hand der kinderen van Juda, die ze verkopen Ik zal beschikken dat hun dit alles overkome, om mijns volks wil, alsof zij het zelf deden; en voorts in het algemeen mijner kerk hare vijanden overgeven, dat zij hen richtte en oordele. Zie Joel 3:11, en Ps. 50:6. zullen aan die van Scheba, Zie Gen. 10:7. aan een vergelegen volk; Anders: om te voeren tot een, enz. want de HEERE heeft het gesproken. Verg. Joel 2:32.*
9. Roept dit uit onder de heidenen, *Dit spreekt God spottenderwijze tot alle vijanden zijner kerk, alsof Hij zeide: Doet vrij al wat gij kunt; brengt al uwe macht bijeen, gedraagt u als helden, gij zult mede ervaren gelijk volgt; verg. Jes. 8:9,10; Jer. 46:3,4; Ezech. 38:7,9, enz. heiligt een krijg; Zie Jer. 6:4. wekt de helden op, laat naderen, laat optrekken alle krijgslieden.*
10. Slaat uw spaden tot zwaarden, *Opdat het u toch aan gene krijgswapenen ontbreke, die gij tegen mijne kerk zoudt mogen gebruiken. Zie de belofte van het tegendeel, in Gods kerk, Jes. 2:4; Micha 4:3. en uw sikkelen tot spiesen; de zwakke zegge: Ik ben een held.*
11. Rot te hoop, en komt aan, alle gij volken van rondom, en vergadert u! *(O HEERE, Een vurig gebed van den profeet uit bekommernis over dit grote geweld aller vijanden, waartegen hij geen troost vindt dan bij God. Verg. Joel 1:19, en zie een dergelijke tussengevoegde aanspraak tot God, Zach. 14:5; Jes. 63:14; Hos. 11:3, enz. doe Uw helden derwaarts nederdalen! De heilige engelen, die ook alzo genoemd en vanwege hunne macht genoemd worden, Ps. 78:25, en Ps. 103:20, en welker dienst God placht te gebruiken in het beschermen zijner kerk en het verdelgen harer vijanden; verg. 2 Kron. 20:22, met de aantekening aldaar. Sommigen verstaan, om God in het oordeel, nevens zijne heiligen, te helpen. Verg. Ps. 50:6; beide is der engelen plicht. Dit stelt de profeet tegen de helden der vijanden, zie Joel 3:9, alsof hij zeide: Heere, als de vijanden doen alles wat zij kunnen, doe Gij dan ook wat Gij kunt. Anders: aldaar zal de HEERE uwe een ieder van al deze vijandelijke volken helden nederleggen, dat is nedervellen.)*
12. De heidenen zullen zich opmaken, *Of, laat de volken zich, enz. want enz. of de volken zullen worden opgewekt, en opkomen, of opklimmen, enz. en optrekken naar het dal van Josafat; Zie Joel 3:2. maar aldaar zal Ik zitten, Als Koning en Rechter der wereld; zie Ps. 9:5, en Ps. 29:10, en Ps. 55:20. Door mijnen Zoon Jezus Christus; Joh. 5:22; Hand. 17:31. om te richten alle heidenen van rondom.*
13. Slaat de sikkel aan, *Maait af en dorst, dat is, verdelgt hen, werpt hen in het vuur. Dit zijn Gods woorden tot zijne helden, van wie in Joel 3:11. Verg. Matth. 13:30,39; Openb. 14:15,19. want de oogst is rijp geworden; Hunne zonden zijn rijp ter straf, de maat is vol verg. Gen. 15:16, en Gen. 18:21, met de aantekening de bestemde dag en tijd van mijn oordeel is daar. komt aan, daalt henen af, want de pers is vol, Van druiven, om getreden en geperst te worden; dat is, de grote pers van God stoornis vol, waarin alle goddelozen zullen geworpen worden; zie Openb. 14:19, en verg. Jes. 63:3.*

en de perskuipen lopen over; want hunlieder boosheid is groot. Of, *veelvoudig*, dit verklaart de voorgaande gelijkenissen.

14. Menigten, menigten Dat is, *als met verwondering uitroepende* o hoezeer grote menigten van mensen zullen er komen, of zich verzamelen! of, hoe vol zal het overal zijn van verslagen, nedergevelde vijanden, ziende op het voorgaande vers, verg. 2 Kron. 20:24, enz.; Jes. 66:24, en zie van zulk ene verdubbeling der woorden Gen. 14:10; Deut. 16:20; Ezech. 13:10, in de aantekening. Anders: *rumoeren, rumoeren, of gedruis, gedruis, gewoel, gewoel.* in het dal des dorswagens; Versta, het gemelde dal van Josafat, alzo genoemd omdat de vijanden van Gods volk aldaar zouden gedorst, dat is verbroken en vertreden worden. Dit past wel op het voorgaande vers waar God zegt: Slaat de sikkel aan, want de oogst is rijp, waarop het *dorsen* volgt; en alzo wordt het Hebr. woord *Charuts* gebruikt voor den *dorswagen*, te dien tijde gebruikelijk; Jes. 28:27; Amos 1:3, en in een gelijke zaak als hier Jes. 41:15. Verg. ook hiermede Jes. 25:10; Jer. 51:33; Hab. 3:12. Doch alzo het voorschreven woord ook betekent, *versneden*, en voorts *beslist gelijk men nu ook spreekt of juist bestemd, besloten aangenomen*, wordt het van sommigen hier overgezet, het *dal der versnijding*; dat is, der uitroeiing, of het dal van het precies bestemd, bescheiden, oordeel, alsof men zeide, van het *arrest*, van het *juiste vonnis*; ook in de goede zin. Zie deze betekenis van het Hebr. woord Job 14:5; Jes. 10:22,23; Dan. 9:26,27, en Dan. 11:36. # Da 9.26,27 11.36 **want de dag des HEEREN is nabij**, Profetischerwijze, en ten aanzien van God gesproken, alsof de zaak voor de deur was. Verg. Openb. 1:1, en 2 Petr. 3:8,9. **in het dal des dorswagens.**

15. De zon en maan zijn zwart geworden, Gelijk in Joel 2:10; zie aldaar. Alle tekenen *wil de profeet zeggen* zijn er, die voor den dag des Heeren zullen voorgaan. **en de sterren hebben haar glans ingetrokken.**

16. En de HEERE zal uit Sion brullen, Uit zijne kerk zijn heilig Evangelie door de ganse wereld laten horen, met verkondiging van zijn verschrikkelijke oordelen over alle ongehoorzamen, hetwelk niet zal geschieden zonder beroerte van de ganse wereld. Verg. de manier van spreken met Jes. 31:4,5; Hos. 11:10, met de aantekening; idem Hagg. 2:6,7; Hebr. 12:26. **en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel en aarde beven zullen; maar de HEERE zal de Toevlucht Zijns volks**, In al de voorzegde verschrikkelijke beroerten en oordelen Gods. **en de Sterkte der kinderen Israels zijn.**

17. En gijlieden zult weten, Dat is, mijne kerk *waarvan de gelovigen te dien tijde medeleden waren* zal bevinden, ervaren; verg. Joel 2:27. **dat Ik de HEERE, uw God ben, wonende op Sion**, Gelijk Joel 2:32, en in Joel 3:21. **den berg Mijner heiligheid; en Jeruzalem zal een heiligheid zijn**, Dat is, gans heilig, volkomenlijk alsdan geheiligd; zie in Joel 3:21; Openb. 21:2, en ook gezuiverd van het lastig gezelschap aller onheilige bokken en huichelaars, die van *Christus* niet zijn en zijnen Geest niet hebben, gelijk volgt. **en vreemden zullen niet meer door haar doorgaan.** Zie Zach. 14:21; Matth. 7:23, en Matth. 13:30, en Matth. 25:32,46; Openb. 21:27; voorts zal zij ook van gene vijanden meer geplaagd zijn.

18. En het zal te dien dage geschieden dat de bergen Door deze en de volgende lieflijke en figuurlijke redenen wordt afgebeeld de zeer gelukzalige stand der kerk onder het koninkrijk van *Christus*, inzonderheid der triomferende kerk in het koninkrijk der heerlijkheid, wanneer God zijn genadewerk, in dit leven aangevangen, volkomenlijk zal voltrekken, en alles in allen zijn. Verg. Amos 9:13. **van zoeten wijn zullen druipen, en de heuvelen van melk vlieten, en alle stromen van Juda vol van water gaan; en er zal een fontein uit het huis des HEEREN uitgaan**, Zie Jes. 49:10; Ezech. 47:1, enz.;

Zach. 14:8, met de aantekening, idem Openb. 22:1. **en zal het dal van Sittim bewateren.** Gelegen aan de oostzijde van de Jordaan, in de vlakke velden der Moabieten, tegenover Jericho, nabij de *Zoutzee*, of *Dode zee*, zie *Gen. 14:3*, welke wateren dodelijk waren, en volgens dien de aanliggende omstreken droog en onvruchtbaar. Verg. Ezech. 47:1,2,3, alwaar gezegd wordt dat de wateren uit des Heeren huis mede liepen *oostwaarts*; en zie van de plaats *Sittim*, *Hebr. Schittim* Num. 22:1, verg. met Num. 25:1, en Num. 33:49; Joz. 2:1; Micha 6:5. Anders: *het dal der uitgelezen cederen*; dat is, der kerk. Verg. Ps. 92:13,14, en zie Exod. 25:5; Jes. 41:19. # Ps 92.12,13 Ex 25.5 Isa 41.19

19. **Egypte** Zie Joel 3:4. **zal tot verwoesting worden, en Edom zal worden tot een woeste wildernis,** Gelijk in Joel 2:3. **om het geweld,** *Hebr. om den wrevel, of het geweld der kinderen van Juda*; dat is, dien zij aan Juda bewezen hebben. Verg. de manier van spreken met Jer. 2:2, en zie de aantekening aldaar. **gedaan aan de kinderen van Juda, in welker land zij onschuldig bloed vergoten hebben.**

20. **Maar Juda zal blijven in eeuwigheid, Of, bewoond worden.** Zie Jer. 17:6. Door Juda, Jeruzalem en Zion, versta Gods kerk. Verg. Joel 2:32. **en Jeruzalem van geslacht tot geslacht.** *Hebr. tot, of in geslacht en geslacht.*

21. **En Ik zal hunlieder bloed reinigen,** Dat is, Ik zal hen volkomenlijk heiligen, hen zuiverende van alle zondige onreinheid, dat Ik tevoren *in dit leven* niet volkomenlijk had gedaan. Verg. Ezech. 16:6,9; Hos. 12:15, met de aantekening, en zie Joel 3:17. Sommigen duiden het op Gods genade aan de heidenen, die tevoren van Gods verbond vervreemd waren, Ef. 2:12. Anders: *Ik zal hun bloed onschuldig verklaren, dat Ik niet onschuldig verklaard had*; dat is, Ik zal alsdan door mijn oordeel doen blijken dat zij onschuldig om het leven zijn gebracht, die om mijnentwil gedood zijn, waar Ik tevoren mijn toorn opgeschort en mij dan stilgehouden had. Verg. Openb. 6:10,

en zie Joel 3:19. **dat Ik niet gereinigd had; en de HEERE zal wonen op Sion.** Verg. Ezech. 48:35; Zach. 2:10,11; Openb. 21:3,22, en Openb. 22:3.